

ROMSDAL REGIONRÅD

Prosjektplan

Forprosjekt interkommunalt samarbeid i Romsdal

Britt Rakvåg Roald

23.05.2013

Dokumentet er en prosjektplan for forprosjektfasen.

Innhold

Kap. 1. Innledning/bakgrunn	2
Kap. 2. Organisering, mål og arbeidsmetode	5
2.1. Prosjekteier	5
2.2. Styringsgruppe.....	6
2.3. Prosjektleder og prosjektgruppe	6
2.4. Mål for forprosjektet	7
2.5. Arbeidsgrupper.....	7
Kap.3. Arbeidsgrupper.....	8
3.1. Arbeidsgruppe I	8
3.1.1. Mandat arbeidsgruppe I	8
3.1.2. Arbeidsform arbeidsgruppe I	9
3.2. Arbeidsgruppe II	10
3.2.1. Mandat arbeidsgruppe II	10
3.2.2. Arbeidsform arbeidsgruppe II	10
3.3. Konsulentbistand.....	11
3.4. Hospitering/erfaringer fra andre.....	12
Kap. 4. Budsjett	13
Kap. 5. Tidsplan	14
5.1. Formell oppstart av forprosjektet	14
5.2. Forprosjektet ferdig rigget	14
5.3. Arbeidet i arbeidsgruppene.....	14
5.4. Prosjektgruppearbeidet slutført	14
5.5. Forprosjektrapport ferdigstilt.....	14

Kap. 1. Innledning/bakgrunn

I 2011 laget NIVI en rapport som kartla samarbeidsrelasjonene i Romsdalsregionen. I forlengelsen av dette vedtok alle kommunestyrene i Romsdalskommunene å ha et forprosjekt som skulle foreslå området der man kunne samarbeidet tettere og mer formalisert.

NIVI-rapporten fremhever følgende hovedpunkter/konklusjoner:

«I denne rapporten konkluderes det med at kommunene i Romsdal har utviklet et svært omfattende interkommunalt samarbeid målt i antall ordninger. Det formelle interkommunale samarbeidet i Romsdal inkl. Eide og Gjemnes består av 100 forskjellige ordninger. Det er registrert 17 andre formaliserte samarbeidsordninger, 57 permanente fagnettverk og 22 pågående prosjekter i eller utenfor regionrådet. Antall ordninger i ROR-området er det høyeste som er registrert i NIVIs kartlegginger som omfatter alle samarbeidsregioner i Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Nordland.

For Fræna, Eide, Aukra og Molde er det registrert mellom 44 og 48 formelle ordninger. Det er det høyeste antall ordninger pr kommune som er registrert i NIVIs kartlegginger som nå er foretatt i 102 kommuner. Fræna og Eide har satt en foreløpig Norgesrekord og Molde er den senterkommunen i landet hvor det foreløpig er registrert flest formelle samarbeidsordninger.

En sektorvis gjennomgang tyder samtidig på svak innholdsmessig utvikling og en sterk geografisk og organisatorisk fragmentering. Det gjelder samarbeidet om IKT og administrative støttefunksjoner, smale kompetansekrevene tjenestefunksjoner som barnevern og kommunehelsetjenester, tekniske funksjoner som brannvern og byggesaksbehandling, samt utviklings- og forvaltningsoppgaver innenfor landbruk, miljøvern, samfunnsplanlegging og næringsutvikling. Potensialet for høyere kompetanse, bedre kvalitet på tjenestetilbud og bedre ressursbruk gjennom utvidet samarbeid vurderes som stort. Bedre samordning av utviklingsoppgaver kan gi større regional utviklingskraft.

Nærmere analyser av geografisk samarbeidsmønster for grensekommuner mot Nordmøre og Sunnmøre viser at Eide, Nettet og Vestnes er sterkere integrert mot Molde og de andre Romsdalskommunene enn mot hhv Nordmøre og Sunnmøre. Gjemnes er i en spesiell situasjon med en jevn fordeling av samarbeidsordninger mot både Romsdal og Nordmøre.

I regionen er det registrert 21 selskaper hvorav 10 aksjeselskaper og 11 interkommunale selskaper. Over halvparten av dagens ordninger er etablert uten organisatorisk overbygning dvs. som rent avtalebasert samarbeid eller i form av administrativt vertskommunesamarbeid. I de sistnevnte samarbeidsformene deltar ikke politikerne i egne styringsorganer. Ut fra dagens organisering kan det reises spørsmål om hensynet til politisk styring og kontroll blir godt nok ivaretatt gjennom dagens samarbeidsordninger.

Dagens samarbeid framstår som dårlig tilpasset utfordringsbildet for kommunene som preges av kompetanseutfordringer og voksende sårbarhet som følge av nasjonale reformer og mer krevende oppgaver. Gjennomførte analyser tyder på bred enighet om behov for å utvikle et utvidet og mer forpliktende samarbeid, særlig om administrasjon og tjenesteyting. Et sterkere og mer strukturert samarbeid vurderes som et nødvendig og riktig skritt framfor konkrete diskusjoner om kommunestruktur. Bredden i utfordringene tilsier et samlet politisk og administrativt styringsgrep innenfor faste geografiske samarbeidsområder. Gjennomførte analyser tilsier at regionrådet bør reorganiseres og styrkes som støtte- og utviklingsorgan i det videre arbeid.

I gjennomførte intervjuer vektlegges at det bør gis prioritet til utvikling av en mer forpliktende samarbeidsstrategi som kan skape grunnlag for samarbeid om kommunale kjernefunksjoner. Det er behov for prioritering og forankring av konkrete regionale satsingsområder. Gjennomførte intervjuer tilsier at det er behov for ytterligere samordning av IKT-systemer med vekt på etablering av felles bredbåndsnett for kommuner i ROR som pr i dag ikke har det. Som andre viktige satsingsområder pekes det på utvidet samarbeid om administrative støttefunksjoner, planlegging og byggesaksforvaltning, skoleutvikling, barnevern og øvrige sosialtjenester, samt kommunehelsetjenester i forbindelse med oppfølging av samhandlingsreformen. Behov for en gjennomgang av det næringspolitiske samarbeidet blir også vektlagt.

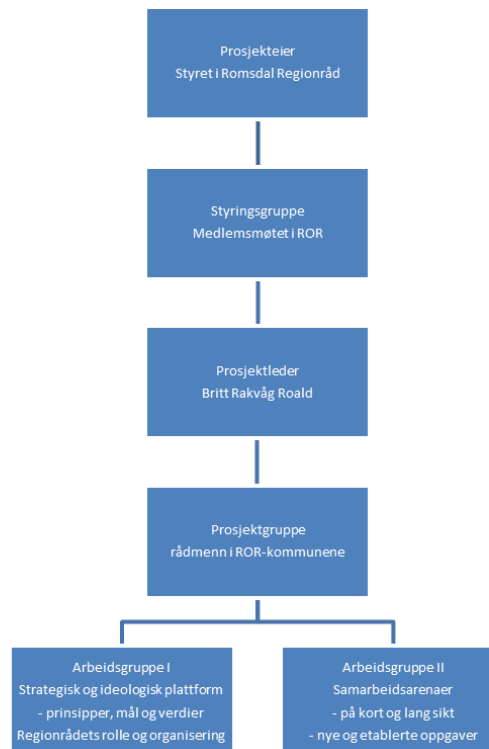
NIVIs tolkning er at kommunene står ved et forvaltningsskille som følge av at nasjonale reformer er dårlig tilpasset det lokale kompetanse- og ressursgrunnlag som følger av dagens kommunestruktur. Endringer i kommuneinndelingen kan være et naturlig svar på utfordringene, men krever nasjonal medvirkning og avklaring av sentrale rammebetingelser for den videre utvikling av kommunesystemet. Erfaringer tilsier at utvikling av gode interkommunale svar på utfordringene krever overgang fra et praktisk pragmatisk samarbeid i ulike geografiske retninger til et mer strategisk forpliktende samarbeid mellom faste partnere. Samarbeid om lovpålagte oppgaver vil kreve innføring av systemer for ivaretagelse av demokratisk og administrativ styring og kontroll. Åpenhet og rettssikkerhet for innbyggerne må ivaretas.

Selv om kommunene måtte velge samarbeid som hovedstrategi for å møte utfordringene, kan kommunene velge å arbeide videre med kommunestruktur. Det kan f.eks. skje gjennom et felles modellkommuneprosjekt under regionrådet der egenskaper ved ulike inndelings- og forvaltningsmodeller kan konkretiseres og drøftes i et bredt perspektiv. Særlig interesse knytter seg til egenskaper ved en moderne regionkommune basert på felles bolig- og arbeidsmarkedsområde, et bredt oppgaveansvar og evt. en friere rolle i forhold til staten. I et slikt arbeid kan også nordiske løsninger og erfaringer trekkes inn. Gjennom et slikt prosjekt kan det høstes erfaringer som kan fungere som beredskap og gi lokal påvirkningskraft i den videre forvaltningsutvikling.»

Kap. 2. Organisering, mål og arbeidsmetode

Organisasjonskart for forprosjektet:

2.1. Prosjekteier

Styret i Romsdal Regionråd er prosjekteier. Styret består av:

- Torgeir Dahl, ordfører Molde (leder)
- Bernhard Riksfjord, ordfører Aukra
- Geir Inge Lien, ordfører Vestnes
- Liv Husby, rådmann Nesset
- Per Øvermo, rådmann Fræna

2.2. Styringsgruppe

Medlemsmøtet i ROR er styringsgruppe for prosjektet. Styringsgruppen ledes av styreleder Torgeir Dahl. Medlemsmøtet i ROR består av ordførere og rådmenn i alle kommunene: Aukra, Fræna, Eide, Midsund, Molde, Nesset, Rauma og Vestnes. Prosjektleder rapporterer til styringsgruppen.

2.3. Prosjektleder og prosjektgruppe

Prosjektgruppen ledes av daglig leder i ROR Britt Rakvåg Roald, som er prosjektleder. Alle rådmennene deltar i prosjektgruppen:

- Arne Sverre Dahl, Molde
- Per Øvermo, Fræna
- Oddbjørn Vassli, Rauma
- Ketil Ugelvik, Midsund
- Dagfinn Aasen, Aukra
- Liv Husby, Nesset
- Tone Roaldsnes, Vestnes
- Ole Bjørn Moen, Eide

2.4. Mål for forprosjektet

Medlemsmøtet i ROR har vedtatt følgende mål for forprosjektet:

Effektmål – hva kan oppnås innenfor områdene

- Kvalitet
- Kompetanse
- Effektivitet
- Påvirkningskraft
- Politisk styring

Mål for/sluttresultat av forprosjektet

- Felles sak til kommunestyrene som definerer:
 - Mål
 - Verdier
 - Prinsipper
 - Modellvalg
 - Finansiering/samordnet finansieringssystem
- Foreslå modellvalg/samarbeidsmodell som skal prøves ut i en prosjektperiode
- Avklare samarbeidsstrategi i den enkelte kommune, prioriterte samarbeidspartnere

2.5. Arbeidsgrupper

Arbeidsgruppene omtales i eget kapitel 3.

Kap.3. Arbeidsgrupper

Det vil være to hovedarbeidsgrupper i forprosjektet. Disse vil bli noe ulikt organisert for å ivareta sine mandat på best mulig måte. Begge gruppene vil ha egne ledere som rapporterer til prosjektleder. Begge gruppens skal, inkludert i sine arbeid, lage en rapport som bli vedlegg til forprosjektrapporten. For arbeidsgruppe II blir det utarbeidet en mal for innholdet i rapporten.

3.1. Arbeidsgruppe I

Ideologisk og strategisk plattform, prinsipper, mål og verdier - Regionrådets rolle og organisering

3.1.1. Mandat arbeidsgruppe I

I arbeidsgruppe I skal man besvare følgende mandat:

- *Hvilke verdier står vi for i Romsdal?*
 - Felles samfunnsmessig ståsted og målsetting
 - Definere konsekvensen av «Molde som motor»
- *Hvilke mål har vi for å samarbeide om oppgaver*
 - Tjenestekvalitet
 - Økonomisk innsparing
 - Demokratisk styring av interkommunal virksomhet
 - Andre element

- *Kartlegge politisk og administrativ motivasjon for formalisert samarbeid, nå og fremover*
 - De ulike kommunenes forutsetninger og roller nå og fremover
 - Kartlegging skal være overordnet nivå og på kommunenivå
- *Alternative modellvalg, skissere ulike alternativer inkl organisering*
 - Prinsipper for alternative samarbeidsmodeller, rammer og fleksibilitet
 - Konsekvenser
 - Politisk
 - Administrativt/faglig
 - Økonomisk – fastsette mal for kostnadsfordeling i interkommunalt samarbeid
 - For de ansatte
- *Hvilke grep må til for å øke påvirkningskraften til Romsdal i fylket og landsdelen?*
- *Hva skal rollen til regionrådet være fremover?*
 - Administrativt koordineringsorgan eller i førersetet for samarbeid?
 - Prosjektstyring
 - Pådriver for økt innflytelse og påvirkning i fylkes- og regionsutviklingen
 - Regional samfunnsplanlegging og utvikling
 - Relasjon til næringsliv og næringsfora
 - Fremtidig finansiering
 - Andre element

3.1.2. Arbeidsform arbeidsgruppe I

Ledes av ekstern kompetanse, samle i store grupper type workshop, 2-3 møter i løpet av høsten.

3.2. Arbeidsgruppe II

Samarbeidsarenaer på kort og lang sikt, nye og etablerte oppgaver

3.2.1. Mandat arbeidsgruppe II

De 6 arbeidsgruppene får følgende mandat:

- *Vurdere dagens samarbeidsordninger – hvilke er klar for endring?*
- *Vurdere alle typer kommunale oppgaver innenfor det enkelte fagområdet med tanke på samarbeidsmuligheter (administrative, forvaltning, lovpålagte tjenester, tekniske funksjoner, utviklingsoppgaver mm)*
- *Vurdere hvilke nye oppgaver som er aktuelle for formalisert samarbeid*
- *Konkretisere aktuelle oppgaver for samarbeid, prioritering og tidsperspektiv*
- *Vurdere fritt hvilke fylkeskommunale og statlige oppgaver som regionen med fordel kan ivareta/overta*
 - Begrunne innspill
 - Skissere «testområder»
- *Komme med innspill mht politisk styring av oppgaver, politikkenes rolle*

Arbeidsgruppene rapporterer skriftlig ut fra mal utarbeidet av prosjektleder. Rapport fra arbeidsgruppene blir vedlegg til forprosjektrapporten.

3.2.2. Arbeidsform arbeidsgruppe II

I denne arbeidsgruppen skal de enkelte fagområder ivaretas separat i 5 arbeidsgrupper. Alle har samme mandat, jfr 3.2.1., men fagområdene diskuterer sine områder separat i arbeidsgrupper.

Det bør være med 1-2 representanter fra hver kommune innenfor hvert fagområde. I tillegg evt tillitsvalgtrepresentanter.

De ulike områdene er:

1. Helse og omsorg inkl samhandling
2. Oppvekst - barnehage og skole
3. Kultur og fritid
4. Tekniske tjenester – vann/avløp, byggesaker, brann mm

Det aktuelle er å ha 2-3 arbeidsgruppedager, hvor deler av dagene er i plenum for å høste erfaringer fra hverandre. Dette betyr at arbeidsgruppen møtes på samme sted. Det skal være en leder for hver arbeidsgruppe som har ansvar for å sammenfatte innspill ut fra en mal utarbeidet av prosjektleder.

Tillitsvalgte bør være representert i de ulike arbeidsgruppene siden det er snakk om konkrete oppgaver som det kan samarbeides om, som igjen kan berøre ansattes arbeidssituasjon. Prosjektleder oppretter dialog med aktuelle fagorganisasjoner for å sikre deltakelse.

3.3. Konsulentbistand

Arbeidsgruppe I ledes av ekstern aktør. De er ansvarlig for opplegget og leverer sluttrapport til prosjektleder innen 1. november.

Det er ellers behov for å leie tjenester for å gjøre økonomiske beregninger og konsekvensvurderinger rundt foreslåtte modeller og løsninger.

3.4. Hospitering/erfaringer fra andre

I løpet av høsten bør prosjektgruppen/styringsgruppen foreta en erfaringsreise for å se på erfaringer fra andre mht interkommunale samarbeid. Mest aktuelt er en studietur til Værnesregionen, der de har kommet et stykke på vei med å formalisere interkommunalt samarbeid. Andre steder kan være aktuelle.

Kap. 4. Budsjett

Budsjettet for gjennomføring av forprosjektet er:

Ressursbruk			Ressurstilgang	
	Dv	Kroner		Kroner
Styringsgruppa	55	275 000	FM prosjektskjønn	625 000
Arbeidsgrupper	205	1 025 000	LUK-midler	625 000
Høringskonferanse	40	200 000		
Prosjektledelse	100	500 000		
Ekstern bistand	50	500 000	ROR - egenfinansiering	1 250 000
	450	2 500 000		2 500 000

I løpet av juni vil finansiering fra Fylkesmann og LUK-midler være avklart. Om forprosjektet ikke får den nødvendige finansiering fra disse aktørene, skal prosjektleder jobbe videre med annen mulig finansiering.

Kap. 5. Tidsplan

5.1. Formell oppstart av forprosjektet

Med vedtak i medlemsmøtet 7. juni er forprosjektplanen formelt klar for oppstart.

5.2. Forprosjektet ferdig rigget

Innen 15. juni skal forprosjektet være ferdig planlagt. Det skal være avtalt hvem som skal lede de ulike arbeidsgruppene og hvem som skal være deltakere. Alle møtedatoer for høstens arbeid må være avtalt før ferien.

5.3. Arbeidet i arbeidsgruppene

Arbeidsgruppen starter sitt arbeid innen 15. august. Arbeidet i gruppene blir intensivt og man må allerede før sommeren ha avtalt møtedager i de ulike gruppene. Arbeidet i gruppene inkl rapport skal være ferdigstilt innen 1. november. Rapporten fra arbeidsgruppene vil bli vedlegg til hovedrapporten fra forprosjektet.

5.4. Prosjektgruppearbeidet slutført

I løpet av november måned skal prosjektgruppen ferdigstille sitt arbeid. 1. desember skal prosjektgruppen ha avslutte sitt arbeid, inkl økonomiske beregninger av forslagene. Prosjektleder vil da ha 14 dager til å ferdigstille forprosjektrapporten. Rapporten godkjennes av prosjektgruppen før den oversendes til kommunene.

5.5. Forprosjektrapport ferdigstilt

15. desember skal forprosjektrapporten være ferdigstilt og sendes over til de 8 kommunene for politisk behandling. En ser da for seg politisk behandling i februar 2014.

Illustrasjon av tidsplan:

